

Netwerk Cliëntenraden in de Zorg

Vaste Commissie
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 5 september 2018
Betreft: debat Wmcz week 10 september 2018

Geachte leden,

In de week 10 september gaat u in debat met de minister over de herziening van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). De gezamenlijke organisaties van cliëntenraden (KansPlus, LOC Zeggenschap in Zorg, LSR en Netwerk Cliëntenraden Zorg) geven u graag een aantal punten mee voor dit overleg. Deze brief wordt gesteund door Patiëntenfederatie Nederland, Ieder(in) en Mind.

Versterking positie

Wij zijn blij dat de nieuwe wet op een aantal punten de wettelijke basis van cliëntenraden versterkt. Zodat cliëntenraden nog sterker dan nu het geval is het cliëntenperspectief kunnen inbrengen in de zorgorganisatie. Duidelijke verbeteringen zijn onder andere:

- de invoering van het instemmingsrecht. Hierdoor hebben cliëntenraden meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op zaken die het directe leven van cliënten raken..
- de verankering van de twee voorwaarden voor ondersteuning en financiering. Hiermee kunnen cliëntenraden in het gesprek met bestuurders duidelijk aangeven waar zij behoefte aan hebben. En hoe de zorginstelling dit kan faciliteren.
- het criterium bij 10 of meer zorgverleners een verplichting in te stellen voor een cliëntenraad.

Ook zijn wij blij dat een aantal waardevolle punten uit de huidige wet gehandhaafd blijft. Zoals het bindend voordrachtsrecht voor een lid van de raad van toezicht.

Ondanks de vele verbeteringen die het wetsvoorstel bevat, zien wij ook nog belangrijke punten die aanscherping behoeven:

Lokaal organiseren

Lokale medezeggenschap moet leidend zijn. Het wetsvoorstel (art. 3.4. Nee, tenzij) laat te veel ruimte voor het instellen van alleen een centrale cliëntenraad en op lokaal niveau af te zien van het inrichten van cliëntenraden. Wij dringen erop aan dat u dit aanpast in Ja, tenzij, zoals het eerder ook al in het wetsvoorstel opgenomen is geweest. In deze ontwerpversie werd de instelling ook beter vanuit dit principe gedefinieerd als: 'elk in de maatschappij als zelfstandige eenheid optredend organisatorisch verband dat zorg verleent' (ontwerpversie september 2016 art 1 lid 1b). Het verbaast ons nog steeds dat dit is veranderd, aangezien er brede consensus in het land is dat lokale medezeggenschap de basis is voor goede medezeggenschap. Op deze manier kunnen cliënten(vertegenwoordigers) zelf bepalen of ze wellicht een andere vorm van (mede)zeggenschap willen. Maar de zekerheid van de lokale cliëntenraad blijft bestaan.

De nadruk op lokale medezeggenschap past ook bij het mede door de Tweede Kamer ingezette beleid om meer lokaal te organiseren. Zo is er in de ouderenzorg bijvoorbeeld sprake van het programma 'waardigheid en trots op locatie', waarbij per huis betrokkenen aan verbetering werken. De cliëntenraad op locatie is daarbij van groot belang.

Wij verzoeken u het 'ja tenzij-principe' in de wet op te nemen conform de tekst van de internetconsultatie en het daarbij behorende instellingsbegrip.

Inspraak en medezeggenschap

We willen dat het wetsvoorstel duidelijk(er) wordt over het verschil tussen inspraak (art. 2) en medezeggenschap. Nu lijkt inspraak medezeggenschap (de formele cliëntenraad) te vervangen. Immers op lokaal niveau wordt er erg veel ruimte gelaten om alleen nog inspraak in te regelen en lokale cliëntenraden af te schaffen. Daarmee wordt de invloed van cliënten erg vrijblijvend. We zien in de praktijk nu al dat inspraak medezeggenschap vervangt. Daarom vinden we dat wettelijk moet worden vastgelegd dat inspraak niet in de plaats komt van formele medezeggenschap via de cliëntenraad.

Wij verzoeken u in de wet vast te leggen dat inspraak niet in de plaats komt van medezeggenschap door de cliëntenraad.

Onafhankelijke ondersteuning

De onafhankelijke ondersteuning is essentieel voor goede medezeggenschap. Daarom moet de cliëntenraad daar ook instemmingsrecht krijgen op de selectie én benoeming van de onafhankelijk ondersteuner. Te vaak zien we nu dat er een ondersteuner aangewezen wordt die weinig voeling heeft met de cliëntenraad.

Wij verzoeken u om het instemmingsrecht op de selectie én benoeming van de onafhankelijk ondersteuner op te nemen in de wet.

Geschillencommissie

De Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden heeft sinds 1996 een belangrijke positie opgebouwd in het beoordelen van geschillen en doen van uitspraken. We pleiten voor één Commissie in plaats van de mogelijkheid tot versplintering. En vragen om de uitspraken van de LCvV als bindend te blijven beschouwen. Dat wordt in het voorliggende wetsvoorstel opgeheven.

Ook vinden we het van groot belang dat de kosten van een procedure bij de LCvV voor rekening van de aanbieder komen. De cliëntenraad wordt daarmee verzwakt als het wetsvoorstel op dit punt niet aangepast wordt. Daarmee is er sprake van rechtsongelijkheid.

Wij verzoeken u in de nieuwe wet te regelen dat alle zorgorganisaties gebruik maken van de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden, de uitspraken bindend zijn en dat de kosten van de cliëntenraad voor juridische ondersteuning bij een gang naar de LCvV betaald worden.

Ten slotte

Er is al vele jaren sprake van een herziening van de Wmcz. We merken dat er steeds druk uitgeoefend wordt van diverse kanten om de positie van de cliëntenraad eerder te verzwakken dan te versterken. Het is daarom naar ons idee nodig om nu door te zetten en daadwerkelijk te kiezen voor versterking van de cliëntenraad. Zodat het cliëntenperspectief sterker naar voren komt in de zorg.

Voor vragen of nader overleg kunt u contact opnemen met:

Thom van Woerkom (LOC) 06 13348217

Jasper Boele, directeur (LSR) 06 18484299

Pouwel van de Siepkamp (KansPlus) 06 55161136

Marika Biacsics-van der Horst (NCZ) 06 51222505

Met vriendelijke groet,

Jasper Boele, directeur LSR

Marika Biacsics-van der Horst, directeur NCZ

Dickie van de Kaa, directeur KansPlus

Joep Bartholomeus en Marthijn Laterveer,
coördinatoren LOC

